

Plats och tid
2008-05-16

Sammanträdesrum Tranan 1, Stadshuset
Kl 13.00 – 16.00

Beslutande: Bengt E Carlsson, (s) ordförande

Jan Borg, MHN

Lars Gärskog, MHN

Jonny Andersson, BN

Jan-Erik Gustavsson, SN

Per Ulfso, Kufn

Christina Engstrand, DHR

Jan-Erik Agdur, DHR

Arne Agardsson, HLF

Tomas Westin, RMR

Anneli Kvist, RMR

Inger Selleby, HRF

Inger Palm, HRF

Agneta Dahl, RmA

Cecilia Lindén, SRF

Utses att justera: Per Ulfso

Justeringens
tid och plats: Tranås kommun, stadshuset

Paragraf: § 93- 113

Sekreterare: .....
Claes Lindell

Ordförande: .....
Bengt E Carlsson

Justerare: .....
Per Ulfso

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Kommunala handikapprådet i Tranås kommun
Sammanträdesdag	Datum för anslags;
Datum för anslags, upsättning	2008-06-02
Datum för anslags, nedtagning	2008-06-30
Förvaringsplats för Protokollet	Kommunledningskontoret
Underskrift	.....

§ 93

Sammanträdet öppnas och val av justerare

Ordföranden hälsade ledamöter och inbjudna välkomna.

Från tolkcentralen medverkade Katarina Öman, Marita Moberg och Maud Tibblin.

För att justera dagens protokoll valdes Per Ulfsbo

§ 94

Godkännande av dagordning med eventuella tillägg

Dagordning för KHR möte lästes upp och godkändes.

§ 95

Genomgång av föregående mötesprotokoll

Efter genomgång av föregående mötesprotokoll lades detta till handlingarna.

§ 95

Godkännande av dagordning med eventuella tillägg

Anmärkning: Punkt 20, i kallelse kompletteras med pkt d-h, uppdrag enligt handikapplanen.

§ 96

Angående fortsatt utnyttjande av varmvattenbassäng

För att säkerställa ett fortsatt nyttjande av varmvattenbassäng även i framtiden önskar handikappföreningarna i KHR att ett skriftligt avtal upprättas mellan kommunen och badhotellet Förnyad kontakt från kommunen kommer därför att tas beträffande frågan om avtal. Att komma i och ur bassängen sker via trärapp som då denna blir våt blir hal med risk för fallskador. Vidare finns endast en ledstång monterad i denna vilket innebär att människor med speciella rörelsehinder har stora svårigheter att ta sig fram till bassängen.

Möjlig lösning att förbättra ifrågavarande förhållanden skall undersökas av sekreteraren i KHR.

§ 97

Offentlig handikappanpassad toalett

Fredrik Knutsson gatuschef presenterade ett förslag på lösning av offentlig handikappanpassad toalett där denna är tänkt att placeras på torget som en tillbyggnad i anslutning till stadshotellets fastighet. Beträffande utformning och estetik kommer man att följa utseendet i omgivningen (väggelement av sten) Utformning av beläggning på gångstråk och lutning på vilplan kommer att utföras enligt gällande bestämmelse. Kostnad för byggnation av offentlig HWC finns med i investeringsbudget 2011 men förslag finns att tidigarelägga detta i investeringsbudget för 2009. Arne Agardsson framförde önskemål om möjligheten för KHR att få avge yttrande i ärendet då detta åter aktualiseras vilket Fredrik Knutsson inte hade några invändningar mot.

§ 98

Framkomlighet på Storgatan

Flera fallolyckliga och incidenter har inträffat på Storgatan vid placering av skiljebänkar, trottoarpratare, eller andra artiklar som placerats ut på trottoaren. Ur ett tillgänglighetsperspektiv är även uteserveringar ett hinder om dessa placerats utan struktur. För människor med funktionshinder, främst blinda och synsvaga, krävs en struktur för att få en trygghet i vardagen.

KHR önskar därför att kommunen i samarbete mellan Svensk Handel och näringsidkarna arbetar fram en policy för en hållbar lösning av problemet. Kommunens gestaltningsprogram, antagen 1996, kan i detta sammanhang vara en bra utgångspunkt för arbetet. Föredragande i ärendet, Tom-Åge Johannessen tar med ärendet för beredning i Tranås City Group

§ 99

Angående offentlig toalett på fast. Ploggen 12 m fl, nämnhustomten

I tidigare planförslag för Ploggen 12 m fl sk (nämnhustomten) planerade kommunen att uppföra en offentlig handikappanpassad toalett. Efter ansökan om bygglov för bostäder och affärer på ifrågavarande fastigheten är tidigare planförslag inte längre aktuellt.

§ 100

Ang uppföljning av teaterpjäs

KHR:s arbetade under 2007, med attityder och bemötande av handikappade genom att framföra pjäsen Mohikan med vita strumpor för högstadies- och gymnasieelever, lärare samt personal från olika enheter på kommunen. Beredningsgruppen har genom Tore Pramberg, ställt frågan på vilket sätt som projektet kommer att följas upp och utvecklas. KHR diskuterade ärendet och beslutade att en enkätundersökning skall genomföras under året, om hur man har arbetet med frågorna i respektive skola. Redovisning till KHR kommer att ske hösten 2008.

§ 101

Ang. anmälan om risk för fallskada/preventionsarbete

Efter anmälan om att flera incidenter inträffat vid Pressbyråns kiosk i Tranås genomfördes besök på platsen varvid följande framkom. Betongramp med godtagbar lutning och kontrastmarkering finns som tillgodoser tillgängligheten för rullstolburna. Dock placeras trottoarpratare och papperskorg på rampen som innebär begränsad framkomligheten med risk för avåkning. KHR beslutar att Lars Sirviö får i uppdrag att diskutera synpunkter kring tillgänglighet med näringsidkaren.

För att avåkning från rampens vilplan, i anslutning till entré, inte skall inträffa, bör anordning som förhindrar detta monteras. Då rampen ligger på kommunal mark kommer denna del av ärendet diskuteras med samhällsbyggnadsförvaltningen om en möjlig lösning.

§ 102

Ang. fallskada vid Stig Hjelmqviststunneln/preventionsarbete

Efter anmälan om fall i trappa, från Nygatan till Stig Hjelmquistleden, genomfördes besök på platsen då man noterade att kontrastmarkering saknades i de båda trapporna. Vidare saknas ledstång på ena sidan i en av trapporna. Ärendet skickas för yttrande till samhällsbyggnadsförvaltningen.

§ 103

Angående hänvisningsskylt vid stadshuset m m

Inventering av tillgänglighet pågår f n av stadshuset. Vid en jämförelse med pågående nationella studie om tillgänglighet till kommunhus i Sverige, konstateras att flertalet brister är samstämmiga, men att tillgänglighet för blinda och synsvaga beaktats i större omfattning. Ett exempel är hänvisningsskylt till entré för rullstolar o barnvagnar monterad vid entré till stadshuset som bedöms som omöjlig att läsa för en synsvag. Placeringen av skyltar med information bör ske på lämplig plats vid infart till parkering eller i anslutning till entrétrapp till stadshuset. Generellt bör text och utförande av skyltar för att kunna läsa och förstås av människor med olika funktionshinder utföras enligt Boverkets bestämmelser.

§ 104

Angående KHR;s medverkan i kommunens skyltgrupp

Med bakgrund till den erfarenhet som finns om funktionshinder i KHR ser rådet positivt på att vara en resurs och bidra med synpunkter i frågor som t ex beträffande utformning av skyltar. I det fall som speciell skyltgrupp finns ställer sig KHR positiv till att ingå i denna.

§ 105

Angående tillgänglighet till butiker

Ärendet har tidigare tagits upp vid KHR; s sammanträde 2008-02-10 § 92 e. Då svar på skrivelse angående tillgänglighet till butikerna ännu inte inkommit kommer frågan åter att aktualiseras. Jan-Erik Agdur, DHR framför möjligheten att man genom upphandling av flera automatiska dörröppnare kan erhålla ett lägre pris. Synpunkterna kommer att skickas till Svensk handel.

§ 106

Belysning vid Norrmansplan

Ärendet har tidigare tagits upp vid KHR; s sammanträde 2008-02-10 § 92 f. Ett adekvat behov av bättre belysning vid Norrmansplan har tidigare framförts till förvaltningschefen som personligen lovat en lösning i ärendet. Då någon åtgärd inte har vidtagits skickas ärendet till tekniska nämnden för yttrande.

§ 107

Angående studieresa om funktionshinder 2008

Som ett led i utveckling och utbildning av ledamöter och politiker i KHR diskuterades förslaget på studiebesök av specialmessa om funktionshinder under året. Christina Engstrand meddelar KHR att mäs sa för funktionshindrade "Leva och fungera" inte genomförs 2008.

KHR beslutar att planera in en studieresa med besök av mässan ”leva och fungera” under 2009. Förslag på åtgärder hösten 08 presenteras vid kommande sammanträde i beredningsgruppen.

§ 108

Planer

Följande detaljplaner har granskats av KHR:s granskningsgrupp utan erinran.

- Detaljplan för del av Bredkärr 3:1 och 4:1 (Höganlofts industriområde) i Tranås tätort.

§ 109

Förslag till ändring av rutin vid yttrande av planer o liknande

Yttrande av planer skickas idag via sekreterare i KHR till ordförande i samlade handikappmöte SHR, Tore Pramberg. Yttrande redovisas vid KHR:s sammanträde. Då rådet endast sammanträder 5 ggr under året finns en uppenbar risk att yttrandet kommer samhällsbyggnadsförvaltningen tillhanda efter angiven remisstids vilket kan innebära att KHR:s synpunkter inte beaktas i beslutet.

Förslag på ändringar:

att yttrande från SHR skickas direkt till samhällsbyggandsförvaltningen och därefter tas upp som ett anmälningssärendet vid KHR; s sammanträde. KHR beslutar i enlighet med förslaget.

§ 110

Anmälningssärendet

Inspektion av tillgänglighet för rullstolsburna vid entré till idrotts huset, kortsidan (sydöst), har genomförts av Lasse Sirviö varvid följande konstaterades.

Tröskel vid handikappingången, höjd 6 cm, bör inte överstiga 3 cm.

Avfasning eller att filramp/kil som placeras mot tröskel kan accepteras.

Dörröppnaren till hiss på övre plan ur funktion. I övrigt rekommenderas montering av elektronisk dörröppnare.

Ärendet skickas till kultur och fritidsnämnden för information.

§ 111

Presentation av hörselskadades förening

Inger Selleby berättade att inriktningen i HRF ändrats från starten 1920 som välgörenhetsorganisation, med uppdrag att hjälpa människor att få arbete, till dagens patientorganisation med namnet Hörselskadades riksförbund. Många tekniska hjälpmedel har utvecklats men än idag har vissa av dessa framsteg som t ex text-tv inte fått fullt genomslag.

Hörselscreening av alla nyfödda och ny skolreformen för hörselskadade barn är andra framsteg som bör omnämnas. Föreningen i Tranås startade 1970 efter ett uppdrag av öronspecialisten dr Albertus som blev föreningens första ordförande med kassör Oskar Selleby. Från start hade föreningen 49 aktiva medlemmar, men som i likhet med utvecklingen i andra föreningar, idag har svårt att engagera nya medlemmar och ”hålla ångan uppe” hos de som finns kvar.

Sedan 2001 administreras arbetet genom en väl fungerande arbetsgrupp.

Beslutet att samla samtliga föreningar i ”Gula villan” har inneburit stora möjligheter. Att kunna samverka med andra föreningar och möjligheten att anordna utbildningar och intressanta föredrag för allmänheten är en typ av arrangemang som kan nämnas.

Av HRFs milstolpar från starten 1921 kan nämnas att den första förskolan för hörselskadades barn bildades 1925 och den första hörcentralen bildas i Örebro bildades 1950. Bakom- örat- apparaten introduceras 1952. Utvecklingen av dagens hörslingor startade 1960 och 1968 var hörapparater kostnadsfria för alla. Från 1975 skall samlingslokaler vara utrustade med hörselslinga. Under tinnitusåret 1999 startar Tinnitusjouren och 2001 beslutar riksdagen att minst hälften av alla svenska program i SVT skall vara textade senast 2005. Till sist beaktas de hörselskadades situation i större omfattning i den ny skolreform.

§ 112 a) Information

Behållningen av årets användareträff i Gbg, om kommunens tillgänglighetsarbete och arbetet med tillgänglighetsdatabasen, var genomgående positiv. Erfarenhetsutbyte, diskussionen om nya applikationer och sättet att lagra informationen, som förmodligen kommer att lösas nationellt då regeringen visat ett intresse för frågan, kändes inspirerande främst då Tranås varit med från början. Det var även glädjande att kunna konstatera att Tranås kommit en bra bit på vägen mot tillgänglighet jämfört med många andra kommuner.

Tyvänn inträffade också problem som t ex att vi inte fick möjligheten att få tolkhjälp trots tidig planering och att teleslingan inte fungerade. Missen innebar att möjligheten att kunna ta del av information och framförallt vid gruppdiskussionerna begränsades drastiskt vilket verkligen var beklagligt. Claes Lindell Lasse Sirvö och Jan Erik Agdur

§ 112 b) Ang lyftanordning i simhallen, bubbelbadet

Hanna Hellgren (s) har i en motion framfört önskemål om handikapplyft för rörelsehandikappade vid bubbelbad i Tranås simhall. Hans Ahlén verksamhetsansvarig, har tillsammans representanter från handikapprörelse, KHR och arbetsterapeut arbetat fram ett offertunderlag som skall presenteras vid kultur och fritidsnämndens arbetsutskott den 19/5.

§ 112 c) Angående arbetet i SIS-komite

Tomas Westin redogjorde för det examensarbete som presenterades för SIS-gruppen om hur utbyggnad av idrottshuset. För att bedriva olika bollsporter på elitnivå krävs banor med internationella mått. Ombyggnad krävs även för att kunna utöva handikappidrott. Bristen på lokaler/banor är ytterligare en anledning till att ut- och ombyggnad aktualiseras i ett långsiktigt perspektiv. Vidare presenterade ”Sommardesignkontoret” visioner på förändringar av åpromenaden.

§ 113 a)

Uppföljning handikapplanen

1.2 Information i skolorna med hjälp av handikapprörelsens informatörer.

Samråd 2008-06-02 med Lars Rehnberg skolchef och arbetsgrupp bestående av Cecilia Linden, Arne Agardsson, Tore Pramberg, Tomas Westin Inger Selleby, Claes Lindell och Bengt E Karlsson .

§ 113 b)

5.9 Förbättringar för kommunikering mellan hörselskadade och tjänstemän.

Samråd 2008-05-30 med Bo Svensson dataavdelningen och KHR;s arbetsgrupp bestående av Arne Agardsson, Tore Pramberg, Inger Selleby, Tomas Westin, Lasse Sirviö, Claes Lindell och Bengt E Karlsson .

§ 113 c)

5.5 Tillgänglighet för rörelsehandikappade i Hembygdsparken o

5.6 Illern reservatet.

Inventering av vandringsleden kring sjön Illern genomförs 2008-06-12 av KHR;s arbetsgrupp bestående av Christina Engstrand, Jan - Erik Agdur, Lasse Sirviö, ABF och Claes Lindell.

§ 113 d)

20.1 Rutiner för uppföljning av handikapplanen.

På uppdrag av KHR har Bengt E Karlsson ställt frågan om hur och på vilket sätt HUT-gruppen kommer att följa upp kvalitét, framsteg och utveckling inom handikappområdet.

HUT-gruppen anser att frågan är angeläget men då man saknar adekvat kunskap rekommendera man KHR att ansvara för att ta fram kriterier för uppföljning av tillgänglighetsarbetet.

§ 113 f)

5.2 Uppföljning av kostnader och kvalitét för särskild kollektivtrafik.

16.1 Åtgärder för funktionshindrade, budgetdirektiv.

Anders Rosén, informerade om ägaredirektiven för Jönköpings länstrafik 2009 som utgör en kvalitetsmanual hur JLT skall arbeta. Manualen innehåller mål och direktiv för trafikutbud, kvalitet/service, ekonomi, tillgänglighet/ funktionshinder samt, inriktningsmål för en långsiktig hållbar trafiklösning med ansvar för miljön.

Arbetsgruppen påpekade att kriterier för uppföljning av mål med utgångspunkt från ägaredirektivet bör arbetas fram. Vidare att stora olägenheter med långa restider förekommer bör frågan utredas med målet att minimera restiden. Uppföljning av resultatet av pkt 5.2 och 16.1 kommer att ske under 2008.